

## ■■■ A ZSINAT TEMPLOMA ■

Hercegszöllős a Belső-Drávaszög (a baranyai háromszög) vegyes lakosságú faluja. Nagy múltú település. A reformáció valamikori fellegrvára. Fellegrvára – mondom hivatkozva azokra az eseményekre, történésekre, amelyek a mögöttünk maradt évszázadokban a faluhoz, Hercegszöllőshöz kötődtek, és amelyeknek jelentős voltát (vallástörténeti szempontból) a korabeli krónikások igen alapos, mindenképpen hitelesnek tekinthető feljegyzései igazolják.

Egy ilyen rendhagyó eseménynek tekinthető az a zsinat, amelyet 1576. augusztus 16-án és 17-én ebben a drávaszögi faluban, Hercegszöllősen tartottak negyven református prédikátor részvételével. Az említett zsinaton olyan egyházi törvényeket, jogszabályokat hoztak, amelyek meghatározták a baranyai református magyarság hitélet és erkölcsi magatartását. A zsinat döntései nemcsak a baranyai, hanem a magyarországi egyházi törvényekre is nagy hatást gyakoroltak, és mindent tekintetben elősegítették a reformáció erőteljesebb kibontakozását, megszilárdítását.

Kiss Géza kákicsi lelkész *Ormányság* című könyvében (Budapestben jelent meg 1937-ben) így írja le a Hercegszöllősen megtartott rendhagyó eseményt: „Van ennek a korszaknak egy Baranyához fűződő, nagy értékű, s a nemzeti irodalomtörténet alapjain is súlyt jelentő emléke: a *Hercegszöllősi Kánonok*, a baranyai reformátusság tételeibe foglalt első nagy szabályozója 1576-ból. Ki szekéren, ki lóháton, ki gyalog legalább 80 kilométeres körzetből gyülekeztek Baranya papjai – Szerémség nagy része is akkor még Baranyához tartozott –, hogy a nagy úgyról tanácskozzanak. Ormányságból Besence és Zsen falu papjai voltak jelen. Nem lehet articulusait megindultság nélkül olvasni... »Azt akarjok, hogy minden tanító (t. i. pap) ne csak prédikáljon, hanem a gyermekeket is az körösztenységnek fundamentumára tanítsa.«” De nemcsak a korabeli krónikások ránk maradt feljegyzései őrzik a csaknem négy és fél évszázad előtti hercegszöllősi zsinat történéseit. Őrzi azt a falu közepén emelkedő dombon álló ősrégi templom, a zsinat temploma is!”

A hercegszöllősi templom Drávaszög egyik legrégebb építészeti műemléke. Tornyának alapjait minden valószínűség szerint még a rómaiak rakták le Kr. u. 300 körül. Ezt a feltételezést Baranyai Júlia, a Drávaszög leghitelesebb krónikása is megerősíti, amikor a *Vízbe vesző nyomokon* című könyvében (*A római légiók Baranyában* című fejezetben) arról ír, hogy: „A szöllősi református templom római castrum alapköveiből nőtt ki!” Egyébként a római uralom alatt Hercegszöllőst állítólag Donationisnak nevezték.



Esküvő a református  
zsinati templomban  
(2006)

A hercegszöllősi műemléktemplom már a XVI. században a reformátusság jelképe volt a Drávaszögben. Ezt mindenképpen alátámasztja a zsinatnak, a hercegszöllősi kánonoknak a faluhoz való kötődése, az a tény, hogy ott tartották meg az említett rendhagyó eseményt. A templom mai formája a XIX. század elején alakult ki. 1803-ban újjáépítették ugyanis, harminchat évvel később, 1839-ben pedig a szükségessé vált bővítést is elvégezték.

■■■

Sajnos az idő vasfoga nem kímélte a műemléktemplomot sem. A XX. század második felében és a XXI. század legelején már valóban aggasztó volt a neves templom állapota.

Igen alapos előmunkálatok után, 2003-ban megkezdődött a hercegszöllősi református templom felújítása. Először a templomtorony készült el, a tetejére természetesen felkerült a toronysisak. A tetőszerkezeten 2007-ben kezdődtek el dolgozni, s a következő esztendőben, 2008-ban fejezték be a felújítást. Hátramaradt még a belső templomtér teljes felújítása.

A hercegszöllősi műemléktemplom felújítását érdemben támogatta és támogatja a horvát kormány kulturális minisztériuma, az Eszék-baranyai járás, valamint maga a község, Hercegszöllős. A további támogatásra, segítségre is mindenképpen szükség lesz, különösen most, a munka befejező szakaszában. Az előzetes számítások szerint a még hátramaradt munkálatokhoz másfél millió kunára lenne szükség.

A hercegszöllősi templom felújításának jelentőségét, úgy érzem, nem kell külön hangsúlyozni. A drávaszögi reformáció egyik fellegetvára megérdemli, hogy újra ott álljon majd teljes pompájában a falu közepén enyhén emelkedő dombon, magában már ez a tény is nagyon sokat jelent nemcsak a falu, a község kisszámú református gyülekezetének, hanem a Drávaszög reformátussága egészének is!

*Hét Nap, 2009. április 22.*

■■■